

Київський національний торговельно-економічний університет  
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Кафедра міжнародного бізнесу, фінансів та обліку

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**Державний фінансовий контроль**

повна назва навчальної дисципліни

для підготовки  
студентів ступеня  
вищої освіти

бакалавр

молодший бакалавр,  
бакалавр чи магістр

року набору

2016

курсу

5

номер курсу, на якому викладається дисципліна

форма навчання

заочна

форма навчання

статус дисципліни

вибіркова

Харків, 2020 рік

Розробник:

Сидоренко Ольга Олексіївна,  
старший викладач кафедри міжнародного  
бізнесу, фінансів та обліку

---

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю, науковий  
ступінь, вчене звання повністю

09.09.2020р.

Програму розроблено на підставі силабусу навчальної дисципліни, затвердженого на засіданні методичної ради інституту, протокол від 11.12.2020 р. № 02.

Програму розглянуто та затверджено на засіданні методичної комісії інституту, протокол від 11.09.2020 р. № 01.

## 1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Метою** викладання навчальної дисципліни є формування загальних та фахових компетентностей щодо організації контрольно-ревізійної роботи, її правового та інформаційного забезпечення, методики та організації ревізійного процесу.

**Предметом** вивчення навчальної дисципліни є теоретичні та практичні засади контрольно-ревізійної роботи як інструменту впливу на формування цілісної системи знань про методику та організацію ревізійного процесу.

Навчальна дисципліна передбачає знання основ державного фінансового контролю, та планується до вивчення здобувачами ступеня вищої освіти бакалавр на 5 курсі.

**Мова викладання** – українська.

У результаті вивчення дисципліни студент має

**знати:**

- положення та інструкції, якими регламентуються вимоги і порядок проведення державного фінансового контролю;
- місце державного фінансового контролю у загальній системі економічних відносин – підприємств, установ, організацій;
- складові частини контролю, а також предмет, мету, завдання і методи проведення контролю;
- органи державного фінансового контролю у їх самостійній діяльності та взаємозв'язку;
- сутність, функціональні завдання, предмет, метод, об'єкти аудиту, принципи аудиту;
- суть, необхідність, мету, етапи планування в аудиті;
- суть, структуру та види- аудиторських документів.

**вміти:**

- користуватися законодавчо-інструктивними матеріалами при проведенні фінансового контролю;
- складати план та програму проведення ревізії;
- проводити контрольно-ревізійні заходи згідно теми ревізії;
- формувати акт ревізії

## 2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Тема 1. Суть, предмет і метод державного фінансового контролю**

Сутність, мета та завдання державного фінансового контролю. Предмет і метод державного фінансового контролю. Види і форми здійснення державного фінансового контролю.

Класифікація ревізій залежно від відомчої підпорядкованості. Класифікація державного фінансового контролю за інформаційним забезпеченням. Принципи організації та здійснення державного фінансового контролю.

## **Тема 2. Органи державного фінансового контролю та їх характеристика**

Характеристика органів державного фінансового контролю. Органи державного фінансового контролю. Функції вищого і головного органів державного фінансового контролю. Контрольні повноваження Верховної Ради України в сфері державного фінансового контролю.

Правові та організаційні основи державного фінансового контролю. Суб'єкти, які здійснюють зовнішній та внутрішній державний фінансовий контроль. Функції Міністерства фінансів України. Характеристика та правова основа Державної фінансової інспекції України. Характеристика та правова основа Державної казначейської служби України.

## **Тема 3. Державна аудиторська служба України, її функції**

Завдання та основні функції Державна аудиторська служби України. Організаційна структура ДАС, її права, обов'язки та відповідальність. Функції головних управлінь ДАС та їх підрозділів у районах, містах і районів у містах. Обов'язки та відповідальність посадових осіб ДАС.

Організація, виконання та реалізація результатів контрольних заходів, їх інформаційне забезпечення. Взаємодія ДАС з іншими контролюючими та правоохоронними органами. Види проведення перевірок на звернення правоохоронних органів. Стандарти державного фінансового контролю (далі – СДФК), їх загальна характеристика та об'єктивна необхідність запровадження.

## **Тема 4. Державний аудит ефективності діяльності підприємств, організацій, установ**

Термінологія й планування заходів державного фінансового контролю. Етапи організації і виконання контрольних заходів. Документування результатів та оформлення матеріалів контрольних заходів. Сутність та правове регулювання аудиту ефективності.

Мета, основні завдання і методи та прийоми аудиту ефективності. Організація, проведення, документування результатів та оформлення матеріалів аудиту ефективності. Реалізація результатів аудиту ефективності, його інформаційне забезпечення. Зарубіжний досвід аудиту ефективності бюджетних установ.

## **Тема 5. Контроль за здійсненням операцій у бюджетних установах**

Мета, об'єкти та порядок проведення бухгалтерського обліку та фінансової звітності (далі - фінансового аудиту) в бюджетних установах. Порядок проведення фінансового аудиту. Термінологія та складові частини кошторису бюджетних установ. Порядок складання, розгляду та затвердження кошторисів бюджетних установ.

Визначення розпорядників бюджетних коштів. Контроль за дотриманням чинного законодавства при складанні та затвердженні кошторисів доходів та видатків. Адміністративна відповідальність за допущені фінансові порушення, порядок застосування фінансових санкцій. Контроль за формуванням та використанням коштів місцевих бюджетів.

### **Тема 6. Контроль в системі Державної казначейської служби України**

Основні завдання та контрольні функції органів ДКСУ. Організаційна структура ДКСУ, її права, обов'язки та відповідальність. Контроль за використанням коштів державного та місцевих бюджетів. Контроль за формуванням та використанням бюджетних коштів розпорядниками та одержувачами.

Попередній та поточний контроль за виконанням розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів норм чинного законодавства у сфері державних закупівель. Система внутрішнього аудиту в органах ДКСУ. Взаємодія органів ДКСУ з органами ДФІ та іншими контролюючими органами

### **Тема 7. Контроль ефективності витрачання бюджетних коштів Рахунковою палатою**

Мета та основні завдання перевірок та ревізій. Організація і планування роботи та основні завдання контрольної функції рахункової палати. Перевірка касового та фактичного виконання бюджету. Перевірка використання коштів Державного бюджету та загальнодержавних і позабюджетних фондів.

Перевірка використання коштів Державного бюджету підприємствами та установами. Перевірка використання коштів Державного бюджету з резервного фонду Кабінету Міністрів України. Узагальнення та систематизація матеріалів контролю. Реалізація матеріалів перевірок.

### **Тема 8. Контрольні функції Національного банку України, діяльність інших державних органів в сфері державного контролю**

Характерні ознаки сучасних банків в Україні і в світі. Визначення рівнів банківської системи України. Роль, значення і структура Національного банку України. Основні функції та види операції що здійснює НБУ. Контроль за дотриманням комерційними банками економічних нормативів.

Групи економічних нормативів. Дотримання касової дисципліни підприємствами, установами та організаціями банківськими установами. Документальне оформлення результатів перевірки правильності здійснення

операцій з готівкою. Мета та основні завдання Державної служби фінансового моніторингу в Україні.

### **Тема 9. Діяльність інших державних та недержавних органів у сфері фінансового контролю**

Податковий та митний контроль в Україні, його характеристики. Структура органів Державної фіскальної служби України. Види податкових перевірок та їх планування.

Контрольна діяльність Антимонопольного комітету України. Контрольні функції Фонду державного майна України. Державний фінансовий контроль за цінними паперами та фондовим ринком. Контрольні функції апарату Президента України.

### **Тема 10. Внутрішній (відомчий) контроль у системі виконавчої влади.**

#### **Участь правоохоронних органів у заходах державного фінансового контролю**

Мета та основні завдання внутрішнього (відомчого) фінансового контролю. Особливості організації та проведення внутрішнього фінансового контролю. Узагальнення та систематизація результатів перевірок.

Роль і значення правоохоронних органів у здійсненні державного фінансового контролю. Економічна складова в діяльності Служби безпеки України. Заходи та функції МВС України, інших спеціальних органів у боротьбі зі злочинами в економічній сфері. Прокурорський нагляд за ефективністю державного фінансового контролю, залучення працівників ДФІ, інших контролюючих органів в процесі здійснення державного фінансового контролю.

### 3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

| Теми дисципліни                                                                                                                             | Обсяг у годинах |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    |     |              |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|--------------|----|----|----|-----|-----------|--------------|----|----|----|-----|--------------|--------------|----|----|----|-----|-----------|--------------|----|----|----|-----|
|                                                                                                                                             | денна форма     |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    |     | заочна форма |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    |     |
|                                                                                                                                             | повна           |              |    |    |    |     | скорочена |              |    |    |    |     | повна        |              |    |    |    |     | скорочена |              |    |    |    |     |
|                                                                                                                                             | усього          | у тому числі |    |    |    |     | усього    | у тому числі |    |    |    |     | усього       | у тому числі |    |    |    |     | усього    | у тому числі |    |    |    |     |
|                                                                                                                                             |                 | Л            | СЗ | ПЗ | ЛЗ | СРС |           | Л            | СЗ | ПЗ | ЛЗ | СРС |              | Л            | СЗ | ПЗ | ЛЗ | СРС |           | Л            | СЗ | ПЗ | ЛЗ | СРС |
| Тема 1. Суть, предмет і метод державного фінансового контролю                                                                               |                 |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    |     | 15           |              |    |    |    | 15  |           |              |    |    |    |     |
| Тема 2. Органи державного фінансового контролю та їх характеристика                                                                         |                 |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    |     | 15           |              |    |    |    | 15  |           |              |    |    |    |     |
| Тема 3. Державна аудиторська служба України, її функції                                                                                     |                 |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    |     | 15           |              |    |    |    | 15  |           |              |    |    |    |     |
| Тема 4. Державний аудит ефективності діяльності підприємств, організацій, установ                                                           |                 |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    |     | 19           | 2            |    | 2  |    | 15  |           |              |    |    |    |     |
| Тема 5. Контроль за здійсненням операцій у бюджетних установах                                                                              |                 |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    |     | 20           | 2            |    | 2  |    | 16  |           |              |    |    |    |     |
| Тема 6. Контроль в системі Державної казначейської служби України                                                                           |                 |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    |     | 20           | 2            |    | 2  |    | 16  |           |              |    |    |    |     |
| Тема 7. Контроль ефективності витрачання бюджетних коштів Рахунковою палатою                                                                |                 |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    |     | 20           | 2            |    | 2  |    | 16  |           |              |    |    |    |     |
| Тема 8. Контрольні функції Національного банку України, діяльність інших державних органів в сфері державного контролю                      |                 |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    |     | 20           | 2            |    | 2  |    | 16  |           |              |    |    |    |     |
| Тема 9. Діяльність інших державних та недержавних органів у сфері фінансового контролю                                                      |                 |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    |     | 20           | 2            |    | 2  |    | 16  |           |              |    |    |    |     |
| Тема 10. Внутрішній (відомчий) контроль у системі виконавчої влади. Участь правоохоронних органів у заходах державного фінансового контролю |                 |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    |     | 16           |              |    |    |    | 16  |           |              |    |    |    |     |
| Усього годин / кредитів ECTS                                                                                                                |                 |              |    |    |    |     |           |              |    |    |    |     | 180/6        | 12           |    | 12 |    | 156 |           |              |    |    |    |     |

Навчальні матеріали з освітнього компоненту доступні на Порталі навчальних ресурсів та інформаційної підтримки освітнього процесу інституту:

заочної форми навчання – <https://edu.htei.kh.ua/course/index.php?categoryid=1006>

## **4. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ**

### **Тема 1. Суть, предмет і метод державного фінансового контролю**

1. Визначення фінансового контролю та державного фінансового контролю, спільні та відмінні ознаки.
2. Методичні прийоми здійснення державного фінансового контролю.
3. Основні принципи державного фінансового контролю відповідно до діючого законодавства.
4. Принципи організації державного фінансового контролю.

### **Тема 2. Органи державного фінансового контролю та їх характеристика**

1. Головні органи суб'єктів державного фінансового контролю.
2. Функції вищого і головних органів державного фінансового контролю.
3. Контрольні повноваження Верховної Ради України у сфері державного фінансового контролю, які здійснюються через Комітет з питань бюджету.
4. Характеристика Рахункової палати як вищого органу державного фінансового контролю.

### **Тема 3. Державна аудиторська служба України, її функції**

1. Яким чином здійснюється документування результатів ревізії з питання «Складання та затвердження кошторису, внесення до нього змін».
2. Назвіть фінансові санкції за допущені бюджетні правопорушення.
3. В якому випадку застосовується фінансова санкція призупинення бюджетних асигнувань.
4. В якому випадку застосовується фінансова санкція зменшення асигнувань у разі нецільового використання бюджетних коштів.

### **Тема 4. Державний аудит ефективності діяльності підприємств, організацій, установ**

1. Основні критерії оцінки ефективності внутрішнього фінансового контролю.
2. Назвіть відмінності аудиту ефективності діяльності від фінансового аудиту.
3. Назвіть структуру аудиторського звіту.
4. Зарубіжний досвід аудиту ефективності діяльності бюджетних установ.

### **Тема 5. Контроль за здійсненням операцій у бюджетних установах**

1. В якому випадку застосовується фінансова санкція зупинення операцій на рахунках, відкритих в органах Державної казначейської служби України.
2. В якому випадку застосовується фінансова санкція зменшення асигнувань у разі нецільового використання бюджетних коштів.
3. В якому випадку застосовується фінансова санкція повернення коштів у

разі нецільового використання коштів субвенції.

4. Основні види адміністративної відповідальності за допущені посадовими особами фінансові порушення.

#### **Тема 6. Контроль в системі Державної казначейської служби України**

1. У яких випадках Державна казначейська служба відмовляє розпорядникам бюджетних коштів в оплаті рахунків.

2. Взаємодія органів Державної казначейської служби з органами Державної аудиторської служби.

3. Взаємодія органів Державної казначейської служби з органами Державної митної служби України.

4. Що здійснює Державна казначейська служба відповідно до покладених на неї завдань.

#### **Тема 7. Контроль ефективності витрачання бюджетних коштів Рахунковою палатою**

1. Методичні прийоми та способи виявлення порушень і зловживань, що застосовуються Рахунковою палатою.

2. Типові порушення фінансової дисципліни, незаконного та нецільового витрачання бюджетних коштів і коштів позабюджетних.

3. Узагальнення та систематизація матеріалів контролю Рахунковою палатою.

4. Реалізація Рахунковою палатою матеріалів перевірок і ревізій.

#### **Тема 8. Контрольні функції Національного банку України, діяльність інших державних органів в сфері державного контролю**

1. Що визначають працівники закладів банків під час перевірки касової дисципліни на підприємствах, в організаціях, закладах.

2. Які документи складають працівники закладів банків за результатами перевірки правильності здійснення операцій з готівкою підприємствами, організаціями, закладами.

3. Як, ким і з якою періодичністю узагальнюються матеріали про наслідки перевірок касової дисципліни і вжиті щодо порушників заходи.

4. Які фінансові санкції застосовуються до порушників норм з регулювання обігу готівки.

#### **Тема 9. Діяльність інших державних та недержавних органів у сфері фінансового контролю**

1. В якому документі податківець оформляє факти порушень податкового законодавства і що він там фіксує.

2. Хто в підприємстві зобов'язаний давати письмові пояснення з усіх податкових питань.

3. Які права має особа, що подала скаргу (заяву) на рішення (постанову) органу ДФС.

4. Як і хто здійснює парламентський контроль за державними й місцевими фінансами.

**Тема 10. Внутрішній (відомчий) контроль у системі виконавчої влади. Участь правоохоронних органів у заходах державного фінансового контролю**

1. Особливості організації і проведення внутрішнього (відомчого) фінансового контролю.

2. Особливості складання актів ревізії та довідок про перевірки органами внутрішнього (відомчого) фінансового контролю.

3. Особливості прийняття рішень за результатами проведення внутрішнього (відомчого) фінансового контролю.

4. Організація контролю за виконанням прийнятих рішень за результатами внутрішнього (відомчого) фінансового контролю.

Зміст, порядок виконання та критерії оцінювання самостійної роботи студентів наведено на Порталі навчальних ресурсів та інформаційної підтримки освітнього процесу інституту:

заочної форми навчання –

<https://edu.htei.kh.ua/course/index.php?categoryid=1006>

Організація самостійної роботи студентів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про самостійну роботу студентів Харківського торговельно-економічного-інституту КНТЕУ;

- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

## **5. ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ**

Для визначення рівня засвоювання студентами навчального матеріалу використовуються наступні форми оцінювання та схема розподілу балів:

Осінь 2020-Весна 2021 н. р.

|          | Рейтингові оцінки                                                    | Макс. бали за формами навчання |           |
|----------|----------------------------------------------------------------------|--------------------------------|-----------|
|          |                                                                      | денна                          | заочна    |
| <b>1</b> | <b>Поточний контроль</b>                                             | -                              | <b>60</b> |
| 1.1      | <i>Тема 1. Суть, предмет і метод державного фінансового контролю</i> |                                |           |
|          | Виконання практичного завдання                                       | -                              | -         |

|          | Рейтингові оцінки                                                                                                                                  | Макс. бали за формами навчання |            |
|----------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|------------|
|          |                                                                                                                                                    | денна                          | заочна     |
|          | Тестування на Порталі                                                                                                                              | -                              | 3          |
| 1.2      | <i>Тема 2. Органи державного фінансового контролю та їх характеристика</i>                                                                         |                                |            |
|          | Виконання практичного завдання                                                                                                                     | -                              |            |
|          | Тестування на Порталі                                                                                                                              | -                              |            |
| 1.3      | <i>Тема 3. Державна аудиторська служба України, її функції</i>                                                                                     |                                |            |
|          | Виконання практичного завдання                                                                                                                     | -                              | -          |
|          | Тестування на Порталі                                                                                                                              | -                              | 4          |
| 1.4      | <i>Тема 4. Державний аудит ефективності діяльності підприємств, організацій, установ</i>                                                           |                                |            |
|          | Виконання практичного завдання                                                                                                                     | -                              | 5          |
|          | Тестування на Порталі                                                                                                                              | -                              | 3          |
| 1.5      | <i>Тема 5. Контроль за здійсненням операцій у бюджетних установах</i>                                                                              |                                |            |
|          | Виконання практичного завдання                                                                                                                     | -                              | 5          |
|          | Тестування на Порталі                                                                                                                              | -                              | 3          |
| 1.6      | <i>Тема 6. Контроль в системі Державної казначейської служби України</i>                                                                           |                                |            |
|          | Виконання практичного завдання                                                                                                                     | -                              | 5          |
|          | Тестування на Порталі                                                                                                                              | -                              | 3          |
| 1.7      | <i>Тема 7. Контроль ефективності витрачання бюджетних коштів Рахунковою палатою</i>                                                                |                                |            |
|          | Виконання практичного завдання                                                                                                                     | -                              | 5          |
|          | Тестування на Порталі                                                                                                                              | -                              | 3          |
| 1.8      | <i>Тема 8. Контрольні функції Національного банку України, діяльність інших державних органів в сфері державного контролю</i>                      |                                |            |
|          | Виконання практичного завдання                                                                                                                     | -                              | 5          |
|          | Тестування на Порталі                                                                                                                              | -                              | 3          |
| 1.9      | <i>Тема 9. Діяльність інших державних та недержавних органів у сфері фінансового контролю</i>                                                      |                                |            |
|          | Виконання практичного завдання                                                                                                                     |                                | 5          |
|          | Тестування на Порталі                                                                                                                              |                                | 3          |
| 1.10     | <i>Тема 10. Внутрішній (відомчий) контроль у системі виконавчої влади. Участь правоохоронних органів у заходах державного фінансового контролю</i> |                                |            |
|          | Виконання практичного завдання                                                                                                                     |                                | 5          |
|          | Тестування на Порталі                                                                                                                              |                                | 3          |
| <b>2</b> | <b>Підсумковий семестровий контроль (письмова екзаменаційна робота)</b>                                                                            | -                              | <b>40</b>  |
| 2.1      | Завдання на оцінювання теоретичних знань (комп'ютерне тестування)                                                                                  | -                              | 30         |
| 2.2      | Завдання на оцінювання практичних навичок (розрахунково-аналітичне або ситуаційне завдання)                                                        | -                              | 5          |
| 2.3      | Завдання на оцінювання професійних вмінь (розрахунково-аналітичне або ситуаційне, або творче завдання)                                             | -                              | 5          |
| <b>3</b> | <b>Оцінка з дисципліни</b>                                                                                                                         | -                              | <b>100</b> |

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС. Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 36 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.

Організація та проведення контрольних заходів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про оцінювання результатів навчання студентів у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

## **6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ**

### **6.1. Основні джерела інформації**

1. Гуцаленко Л. В. Державний фінансовий контроль : навчальний посібник / Л. В. Гуцаленко, В. А. Дерій, М. М. Коцупатрий. – 2-е видання. – Київ : Центр учбової літератури, 2019. – 424 с.

2. Хмельков А. В. Державний фінансовий контроль : навчальний посібник. / А. В. Хмельков. – Харків : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2017. – 548 с.

3. Вітвицька Н. С. Державний фінансовий контроль : навчально-методичний посібник / Н. С. Вітвицька, І. Ю. Чумакова, М. М. Коцупатрий. – Київ : Київський національний економічний університет, 2017. – 408 с.

### **6.2. Додаткові джерела інформації**

4. Косова Т. Д. Аналіз банківської діяльності : навчальний посібник для студентів / Т. Д. Косова. – Київ : Центр учбової літератури, 2018. – 486 с.

5. Хмельков А. В. Державний фінансовий контроль: практикум / А. В. Хмельков. – Харків: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2016. – 275 с.

6. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : офіційний веб-портал. Режим доступу : [http : //zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2456-17](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2456-17). – Станом на 28.08.2020. – Назва з екрана.